

INTERVENCIONS I PRÀCTIQUES CLÍNiques AMB EVIDÈNCIA CIENTÍFICA

INTERVENCIONS QUE ES CONSIDEREN TERAPÈUTIQUES I AMB EVIDÈNCIA

(Reichow, B., Doehring, P., Cicchetti, D. V., & Volkmar, F. R. Evidence-based practices and treatments for children with autism, 2010).

- Que obtingui resultats positius en relació a l'objectiu pel qual la proposta va ser dissenyada.
- Que els resultats plantegin millores significatives.
- Que sigui vàlid per al conjunt de la població per a qui es planteja.
- Que l'estudi pugui ser replicable i obtenir resultats similars.
- Que es puguin comparar els resultats obtinguts amb altres que no han tingut aquesta intervenció (grup control i repartiment aleatori).

A la Guia de Bona pràctica pel Tractament dels Trastorns de l'Espectre Autista (Fuentes-Biggi, J. et al., 2006), les diferents intervencions estan classificades en 4 àmbits:

SENSE EVIDÈNCIA I NO RECOMANATS	EVIDÈNCIA DÈBIL I RECOMANATS ÚNICAMENT EN ESTUDIS EXPERIMENTALS	EVIDÈNCIA DÈBIL, PERÒ RECOMANATS	EVIDÈNCIA D'EFICÀCIA I RECOMANATS
<ul style="list-style-type: none"> • Doman-Delacato • Lents de Irlen • Comunicació facilitada • T. psicodinàmica • Secretina • T. antimicòtica • Tractament amb quelants • Immunoteràpia • Teràpia sacrocranial • Teràpies assistides amb animals 	<ul style="list-style-type: none"> • Integració auditiva • Integració sensorial • Psicoteràpies expressives • Vitamines i suplementes dietètics • Dietes sense gluten i caseïna 	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de competències socials • Sistemes alternatius/augmentatius de la comunicació • Sistema TEACCH • Teràpia cognitiu-conductual • ISRS en adults amb TEA • Estimulants en TEA + TDAH 	<ul style="list-style-type: none"> • Intervencions conductuals • Risperidona <p><u>Sempre intervenció psicoeducativa i la farmacològica de manera puntal: irritabilitat o excessiva activació.</u></p>

Més recentment, Medavarapu, S., Marella, L. L., Sangem, A., & Kairam, R. (2019) proposen la següent classificació:

SENSE BENEFICIS PROVATS		POSSIBLES BENEFICIS (Es requereix més investigació)		BENEFICIS PROVATS	
Teràpies no biològiques	Teràpies biològiques	Teràpies no biològiques	Teràpies biològiques	Teràpies no biològiques	Teràpies biològiques
<ul style="list-style-type: none"> • T. Integració sensorial • Entrenament en integració auditiva • Comunicació facilitada • T. amb dofins • Estimulació magnètica transcranial • Musicoteràpia 	<ul style="list-style-type: none"> • Quelació • Immunoglobulina intravenosa • T. hiperbàrica • T. Gastrointestinals: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dieta lliure de gluten i caseïna 2. Vitamina 6/magnesi 3. Vitamina C 4. Omega 3 5. Probiòtics 6. Secretina 7. Dimetiglecina 	<ul style="list-style-type: none"> • TEACCH • MODELS DE DESENVOLUPAMENT <ol style="list-style-type: none"> 1. Early start Denver Model 2. DIR 3. RDI 4. Resonsive Training <ul style="list-style-type: none"> • PECS • Parent mediated communication • Pivotal Responsive Training 	<p>PSICOFÀRMACS QUE REQUEREIXEN MÉS INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estimulants • Agonistas alpha adrenèrgics • Inhibidores de la recaptació de la serotonina (SSRI) 	<ul style="list-style-type: none"> • ABA • DiscreteTrail Training • EIBI • Verbal Behavioral intervention • Pivotal Response Training 	<ul style="list-style-type: none"> • Tractaments simptomàtics • Risperidona • Aripiprazol

MODELS COMPRENSIUS AMB EVIDÈNCIA CIENTÍFICA

(Lord, C., Elsabbagh, M., Baird, G., & Veenstra-Vanderweele, J., 2018)

INTERVENCIIONS PRIMERENQUES MEDIADAES PER FAMÍLIES	INTERVENCIIONS CONDUCTUALS PRIMERENQUES NATURALISTES BASADES EN EL DESENVOLUPAMENT
<ul style="list-style-type: none"> • Developmental Individual-Difference Relationship Based Model (DIR) o Floortime • Early Social Interaction (ESI) • Early Start Denver Model (ESDM) • Joint Attention Symbolic Play Engagement and Regulation (JASPER) • Preschool Autism Communication Trial (PACT) 	<ul style="list-style-type: none"> • Early Achievements • Enhanced Milieu Teaching (EMT) • Early Start Denver Model (ESDM) • Intentional Teaching (IT) • Joint Attention Symbolic Play Engagement and Regulation (JASPER) • Pivotal Response Treatment (PRT) • Project ImPACT (Improving Parents As Communication Teachers) • Reciprocal Imitation Training (RIT) • Social Communication/Emotional/Transactional Support (SCERTS)

PRÀCTIQUES BASADES EN L'EVIDÈNCIA

(Steinbrenner, Jessica R., et al. Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism. *FPG Child Development Institute*, 2020).

Són la integració de la millor investigació disponible amb la perícia clínica en context d'unes característiques, cultura i preferències del pacient (Kazdin, 2008). És a dir, la suma de l'evidència científica, la pràctica i l'experiència i la individualització centrada en l'usuari. En aquest sentit, Steinbrenner i els seus col·legues destaquen:

- Intervenció basada en els antecedents
- Estratègies cognitiu-conductuals
- Reforçament diferencial o alternatiu de conductes alternatives, incompatibles o altres conductes
- Intervencions directes
- Entrenament en assajos discrets
- Exercici físic i moviment
- Extinció
- Avaluació funcional de la conducta
- Entrenament en comunicació funcional
- Modelat

- Intervenció mediada per la música
- Intervenció naturalista
- Intervencions implementades pels pares
- Intervenció mediada per iguals
- Sistemes comunicatius i augmentatius de la comunicació
- Moldejat
- Reforç positiu
- Intervenció conductual associativa (Behavioral momentum intervention)
- Redirecció i interrupció de les respostes
- Guions socials
- Autogestió del comportament
- Integració sensorial
- Històries socials
- Joc en grup estructural
- Anàlisi de la tasca
- Intervenció i instruccions amb recolzament de la tecnologia
- Esperes estructurades
- Modelat per vídeo
- Recolzaments visuals

Carol Amat, psicòloga especialitzada en autisme i directora tècnica de la Federació Catalana d'Autisme.